Volgens CAft voldoet Aruba aan financiële doelstellingen

Maar waarschuwt om waakzaam te blijven over uitgaven

Recentelijk heeft het College Aruba financieel toezicht (CAft) zijn reactie gepubliceerd op het uitvoeringsrapport (UR) van Aruba voor het eerste kwartaal. In zijn reactie benadrukt het College dat de cijfers positief zijn voor Aruba, maar herhaalt tegelijkertijd dat het belangrijk is dat de regering blijft streven naar het beheersen van de personeelsuitgaven.

Op 3 juni 2025 ontving het CAft het uitvoeringsrapport (UR) van Aruba. In zijn reactiebrief legt het College uit dat het eerste UR een positief saldo van Afl. 122 miljoen toont, wat overeenkomt met 1,7% van het bruto binnenlands product (bbp). Daarmee, merkt het CAft op, voldoet Aruba (vooralsnog) aan de norm voor het financiële saldo van de collectieve sector. Tevens geeft het College aan dat Aruba ook (vooralsnog) voldoet aan de norm voor personeelsuitgaven.

Het CAft geeft aan dat de schuldquote gestaag blijft dalen en merkt op dat het land op de goede weg is om vóór 2040 een schuldquote van 50% te bereiken. Het College legt verder uit dat een aanvullende schulddaling mogelijk is als het overschot in het gezondheidszorgfonds en de sociale verzekeringen hiervoor wordt gebruikt. Daarnaast merkt het CAft op dat het investeringsniveau sterk achterblijft.

Wat betreft het financiële saldo, legt het CAft in zijn reactie uit dat het eerste UR van 2025 een positief saldo van Afl. 122 miljoen toont voor de collectieve sector. Eind 2025 verwacht Aruba een overschot van Afl. 256 miljoen te behalen, terwijl in de eerste begrotingswijziging (OBW) voor 2025 een overschot van Afl. 192 miljoen was geraamd.

Het CAft vervolgt met de constatering dat er sprake is van een positieve ontwikkeling in de belastingopbrengsten, vooral bij de indirecte belastingen. Het College benadrukt dat, als deze trend zich voortzet, een aanvullende opbrengst kan worden verwacht.

Aruba behaalde Afl. 415 miljoen aan inkomsten in het eerste kwartaal van 2025. Dat is Afl. 4 miljoen (ongeveer 1%) meer dan in hetzelfde kwartaal van 2024.

Het College legt uit dat de belastinginkomsten in het eerste kwartaal van 2025 met Afl. 36 miljoen zijn gestegen vergeleken met dezelfde periode in 2024. Deze stijging is volledig toe te schrijven aan de toename in de indirecte belastingen (Afl. 48 miljoen). De opbrengst uit directe belastingen daalde daarentegen met Afl. 12 miljoen.

Volgens het CAft houdt dit voornamelijk verband met de verlaging van het tarief op loonbelasting, dat per 1 januari 2025 is verlaagd van 10% naar 0%.

Gelet op de geopolitieke ontwikkelingen en de economische onzekerheden die daarmee gepaard gaan, acht het CAft het verstandig om de begroting op dit moment niet aan te passen op basis van deze situatie. Met name economische ontwikkelingen in de Verenigde Staten kunnen invloed hebben op de toeristische sector.
Het CAft adviseert de Arubaanse regering om de uitvoering maandelijks te monitoren om te zien of er afwijkingen zijn van de prognoses, en om eventuele aanpassingen op te nemen in de tweede OBW (najaarsnota).

Wat betreft de personeelsuitgaven legt het College uit dat per 31 maart 2025 het totaal aan personeelsuitgaven Afl. 122 miljoen bedroeg. Voor 2025 zijn de personeelsuitgaven geraamd op 7% van het bbp. Daarmee, zoals eerder aangegeven, voldoet Aruba vooralsnog aan de limiet van 10% die vanaf 2027 van kracht zal zijn. Het CAft benadrukt dat het voor de komende jaren belangrijk blijft dat het land zich inspant om de personeelsuitgaven onder controle te houden.

Wat betreft de schuldquote geeft het CAft aan dat per eind maart 2025 de schuldenlast van Aruba Afl. 5.145 miljoen bedroeg, een daling van Afl. 124 miljoen vergeleken met de schuldenlast eind maart 2024. De schuldquote bedraagt 70% van het bbp per eind maart 2025. Dit, zo merkt het College op, betreft de schuldenlast van het land zelf, niet van de volledige collectieve sector.

Het CAft legt uit dat de samenstelling van de collectieve sector nog niet is vastgesteld, en dat daarom niet kan worden beoordeeld hoe de schuldenpositie van de collectieve sector zich op de lange termijn ontwikkelt.
Het College geeft aan dat de schuldquote van Aruba gevoelig blijft voor economische schokken. Daarnaast, voegt het toe, blijven de rentelasten – momenteel 16% van de begroting – druk uitoefenen op de begroting.

Het CAft benadrukt dat het noodzakelijk is om de schuldenlast te blijven verlagen om de financiële weerbaarheid van Aruba te vergroten. Het College heeft eerder aanbevolen om een akkoord te sluiten met AZV (Algemene Ziektekostenverzekering) en SVb (Sociale Verzekeringsbank) om hun overschotten aan te wenden voor schuldaflossing, met inachtneming van de wettelijke verplichting tot het aanhouden van een reservefonds. Het College geeft aan dat als deze overschotten worden ingezet voor de aflossing van externe schulden, de collectieve schuld zal dalen en de rentelasten minder zwaar zullen wegen.

Wat betreft investeringen geeft het CAft aan dat Aruba Afl. 71 miljoen heeft gebudgetteerd voor investeringen in 2025. In het eerste kwartaal van 2025 is slechts Afl. 0,2 miljoen gerealiseerd. Het College legt uit dat door capaciteitsgebrek in de bouwsector, als gevolg van aanhoudende economische groei, vertragingen zijn ontstaan in de aanbestedingsprocedures voor de door de overheid gefinancierde investeringsprojecten.

Het College merkt op dat het risico dat eerder werd genoemd – namelijk dat niet alle geplande investeringen voor 2025 zullen worden gerealiseerd – wordt bevestigd.

Het CAft adviseert de Arubaanse regering om een meerjaren-investeringsplan te ontwikkelen dat aansluit bij de beleidsprioriteiten en de uitvoeringscapaciteit van het land. De investeringen, aldus het College, moeten goed onderbouwd zijn en geëvalueerd worden op hun realiseerbaarheid.

Vooralsnog is het voor het CAft niet duidelijk welke investeringsprojecten zullen worden gerealiseerd binnen het budget van Afl. 71 miljoen. Het CAft voorziet dat niet alle begrote investeringen voor dit jaar zullen worden uitgevoerd.

Tegelijkertijd benadrukt het CAft, in lijn met zijn eerdere aanbeveling over de RWZI-installatie, dat de overheid een deel van de beschikbare investeringsmiddelen kan gebruiken voor de geplande investeringen binnen het RWZI-project. Het College merkt op dat door middelen toe te wijzen aan een specifiek project, de uitvoering meer gericht kan worden georganiseerd en wellicht beter beheerd kan worden.

Het CAft geeft aan dat Aruba in het kader van het "Landspakket" werkt aan het versterken van het financieel beheer, en dat hierin vooruitgang wordt geboekt. Het College merkt op dat de achterstand in het indienen van het UR is weggewerkt. Daarnaast geeft het College aan dat de jaarrekeningen over 2019 en 2020 zijn ingediend bij de Algemene Rekenkamer Aruba (ARA), en dat de ontbrekende jaarrekeningen in de loop van dit jaar zullen volgen.

Tabel 1: Overzicht realisatie gewone dienst (in miljoenen AWG)[6]

	1e UR 2023	1e UR 2024	1e UR 2025	1e OBW 2025	Percentage ten opzichte van de 1e OBW 2025
Baten	**348**	**411**	**415**	**1824**	**23%**
Directe belastingen	116	134	122	628	19%
Indirecte belastingen	173	201	249	831	30%
Overige baten	59	77	43	365	12%
Lasten	**352**	**349**	**370**	**1690**	**22%**
Personeelslasten	112	111	122	509	24%
Goederen en diensten	45	46	45	214	21%
Rente	61	57	55	294	19%
Subsidie	51	54	61	243	25%
Overdrachten	37	38	43	228	19%
Bijdragen & afschrijvingen	45	42	44	200	22%
Exploitatieresultaat	**-4**	**63**	**45**	**134**	**34%**
Kapitaaldienst	**4**	**7**	**5**	**-55**	**-8%**
Kapitaalontvangsten	9	12	10	40	24%
Kapitaaluitgaven	5	5	5	95	5%
Financieringssaldo land	**0**	**70**	**50**	**78**	63%

Bron: eerste uitvoeringsrapportages 2023-2025 en OBW 2025 van Aruba.